

Nagyrábé Nagyközség

Településünk bemutatása

A településünk félúton Berettyóújfalu és Püspökladány között fekszik, a Bihari rész Sárréti tájegységén. A 4213-as számú út szeli ketté. Legközelebbi vasútállomás az egyaránt 4-4 km-re Sápon és Biharnagybajomban található.

Nagyrábé a Nagysárréthez tartozó község. Igen régóta lakott hely. A régészeti leletek tanúsága szerint a község helyén már Kr.e. 2500-2300-ban település létezett. A nádasokból és mocsarokból kiemelkedő gerinceket, földhátakat a honfoglaló magyarok is alkalmasnak találták lakóhelyül. A váradi Regestrumban első okleveles említése 1332-ben történik. Ekkor már egyháza, plébánosa volt. A népesség létszáma – a törökdúlást leszámítva – a XX. század közepéig folyamatosan nőtt. (az 1938-ban kiadott monográfia adatai szerint: 3334 lakosa van, ebből 736 a tanyákon él) Azóta a tanyák megszűntek. Míg 1970-ben közel 3000 éltek itt, 2014. január 1-én 2266 lakosa van a falunak.

A termelőszövetkezet annak idején a község lakosságának nagyobbik hányadát foglalkoztatta. 1965-ben még 1038 taja volt, s ebből csak 250 a nyugdíjas. A többi dolgozó tag. Még 2000-ben is foglalkoztatott 230 dolgozót, de ekkor a nyugdíjasok száma már ennél jóval több volt. A szövetkezet felszámolása 2001 után a foglalkoztatottak száma drasztikusan csökkent. A tsz. vagyonát és a földterület jórészét megszerző hajdúszováti székhelyű HVB ZRT összesen 30 embernek ad ma munkát a községben.

Komoly réteget alkotnak azok a szakmunkások, akik még a tsz működése és a vidéki ipartelepítés idején szerezték meg szakképesítésüket. Jól képzett szakemberekről van szó (mintegy 150 fő) elsősorban vasipari, szerelő és építőipari területen / 35-60 év közöttiek/. Ők vagy más munkát végeznek, vagy munkanélküliek.

Jelenleg az önkormányzat a legnagyobb munkaadó, és néhány vállalkozás biztosít munkát *nemcsak a családjá számára*. Többen naponta ingáznak, szak-, betanított-, és segédmunkásként dolgoznak főleg, de értelmiségiek is dolgoznak szomszéd és távolabbi településeken. Elég magas a segélyből élő családok száma. Az utóbbi években egyre csökkent az alkalmi munkalehetőség is, mely elsősorban a mezőgazdaságra korlátozódott. Így ők is elsősorban az önkormányzat által biztosított közfoglalkoztatás különböző formáiban dolgozhatnak. A település adottságai sokkal több ember számára biztosítanak munkát, ha ennek megteremtésére elsősorban anyagi befektetéssel lehetőségünk lenne. Önkormányzatunk örül, ha a kötelező feladatainak eleget tud tenni.

Az utóbbi években – épp a munkalehetőség hiánya miatt is - településünkre is a lakónépesség folyamatos csökkenése mellett az elöregedés a jellemző. Sajnos több a haláleset, mint a születés, és többen költöznek el – főleg fiatalok, - mint ahányan beköltöznek.

Sokan viszont nyugdíjas korukban költöztek vissza, hisz ugyanazt a komfortot megkapják, amit városon, és csendes, tisztalevegőjú helyen élhetnek.

Ami igen vonzó *lehet*, az ingatlan árak alacsonyok, aminek az itt élők nem örülnek. Lehet, hogy merészség kijelenteni, de Budapesten és környékén vásárolt ingatlant összehasonlítva, azt a komfortot és épületet itt tizedéért veheti meg.

A kedvezőtlen demográfiai és foglalkoztatási adatok mellett azonban több dologban *egészében véve* jó helyzetben vagyunk:

Az alapfokú oktatás – iskola, óvoda – feltételei minden tekintetben biztosítottak. Jól képzett, hivatástudattal tevékenykedő zömében helyi pedagógusaink vannak. Teljes a szakos ellátottság. Az oktatás színvonala nagyon jó. Az itt elért eredményeket megtartják a középfokú intézményekben is tanulóink. Sokan tanulnak tovább egyetemen, főiskolán. Jelenleg több orvostanhallgatónk van, többen tanulnak az informatika különböző szakain, többféle mérnökképző szakon, többen nyelveket tanulnak. Politológia, szociológia, környezettudomány, nemzetközi tanulmányok - gazdálkodás, szabadbölcselet, pénzügy, számvitel, néprajz, védőnő, kémia szakon is bizonyítanak fiataljaink.

Pályázati támogatással nagy álmunk valósult meg a 350 adagos konyha és 100 fő étkezős iskolai konyha megépítésével. Mind az épület kialakítása, mind a technológia az uniós követelményeknek már teljesen megfelel. A most több telephelyen folyó oktatást is a konyha mellett lévő iskolába szeretnénk „hozni”, ha sikeres pályázattal ennek felújítását és bővítését megoldhatjuk.

Kommunális ellátottságunk – a csatornázás kivételével – nagyon jó. Víz, villany, vezetékes gáz, kábel TV, szélessávú internet gyakorlatilag 100 %-ban rendelkezésre áll minden utcában. A belterületi utak 95 %-ban szilárdburkolatúak. A hiányzó utcára a tervek elkészültek, csak a megfelelő pályázati lehetőséget várjuk, és reméljük sikerrel pályázunk.

Településünkön is élnek a roma kisebbséghez tartozók, és működik a kisebbségi önkormányzat is. Abban a szerencsés helyzetben vagyunk, hogy nálunk már egyáltalán nincs „romatelep”, olyannyira beilleszkedtek a falu életébe, hogy jelentős a vegyes házasság és vegyes élettársi kapcsolat. Ezért csak körülbelül tudjuk megmondani, hogy arányuk 10 %. Életvitelben is pár család, aki talán még az ő közösségük elvárásainak sem felel meg.

Nem számottevő a bűnözés sem. Polgárőrség is működik a településen, a közép és fiatal korosztályhoz tartozó férfaink vállalják nappal-éjszakánként, hogy még biztonságosabban élhessünk településünkön.

A felújított orvosi rendelőben két házi orvos, fogorvos és védőnői szolgálat működik. Reméljük hosszú időre megoldott a lakosság igénye szerinti egészségügyi ellátása.

Jól működő, sokoldalú tevékenységet folytató művelői házunk és könyvtárunk van. A személyi, a tárgyi feltételek és a programok egyaránt lehetővé tennék a napjainkban tapasztalhatónál nagyobb érdeklődés nagyobb létszám esetén is a kulturált időtöltést. Több szakkör működik, melyek szinte minden korosztály számára biztosítanak értelmes és hasznos elfoglaltságot.

A település mind természeti, építészeti, mind néprajzi oldalról vonzó idegenforgalmi lehetőségekkel rendelkezik. Területére kiterjed a Bihari Tájvédelmi körzet. Bihardancsháza felé eső határrészén előfordul hazánk legnagyobb testű madara, a túzok

A község középpontjában áll az 1809-ben épült zsindefedésű református templom védett műemlék, Györfi Sándor szobrászművész második világháborús emlékműve a Sárrét egykor jellegzetes madarával, a daruval, mely az egykori piactéren kialakított parkban áll. Az 1945-ig itt élt Des Echerolles család két kastélyát, mely szerencsére ha nem is mindig rendeltetésének megfelelően volt használva, mégis sikerült megmenteni. Szinte a település központjában lévő nagyobbik kastély korhű felújítása folyamatban van. Maga az épület helyenként középkori hangulatú, néhol saroktornyokkal tagolt, összességében kicsit franciás, romantikus kastély. A kastély stílusához illeszkedően épül egy istálló, de lovarda, versenypálya, falusias jellegű apró házak szálláshely céljára, és egyéb kiszolgáló építmények is megvalósulnak. Nemzetközi szintű lovasversenyeket tartanak, és jelentős szerepe lesz a vendéglátásban, a turizmus fellendítésében. .

A másik - a füsti kastély a településtől 3 km-re – a vadásztársaság tulajdona, itt is több szálláshely biztosított, vendéglátásra felszerelt, berendezett. Mellete áll a múlt tanúfája a 250-300 éves kocsányos tölgy, védett természeti érték, amely az ott lévő kastéllyal harmonikusan illeszkedik a körülötte kialakított angol tájkép stílusú parkba.

Művelődési Ház parkjában álló tájház az itt élő emberek egykori életvitelébe nyújt betekintést. Az Önkormányzat szépen felújított épületének 1996-ban készült székely kapuja Sófalvi Árpád korondi fafaragó munkája.

A környező és távolabbi községekből, városokból is élő lakosok érdeklődését is felkeltő programjaink közül a Szent Györgytől Szent Mihályig tartó programsorozaton belül a Sárrét íze fesztivált emelem ki. 30-40 településről, még Erdélyből is érkeznek csapatok, és közel 100 bográcásban főnek a tájjellegű ételek. Egész nap változatos kulturális programok, műsorok vannak vendégeink szórakoztatására. Örömeinkre ez a fesztivál ez minden évben is megrendezésre kerül mindig április utolsó szombatján. Akinek sikerült felkelteni érdeklődését, szívesen várjuk.

Több évtizedes hagyománya van a szüreti felvonulásnak, mely minden évben szeptember végén kerül megrendezésre.

Korosztályonként is mind az ifjuságnak, mind az idősebb korosztálynak van szórakozási lehetőség, de műsoraikkal ezt egymásnak kölcsönösen is biztosítják. Óvodai, iskolai játékonysági bálakon színvonalas műsort adnak, de az óvodai, iskolai ballagások, karácsonyi ünnepségek is nagyon családi hangulatúak, meghittek.

Kétévente kerül sor az elszármazottak találkozójának megrendezésére. Ezen alkalomakkor 250 - 300 fő látogat haza.

Az idősek napját is megrendezzük minden évben. Idősek napközi otthonában is tartalmas kulturális élet folyik. Dalaikkal, verseikkel, szindarabjaikkal nemcsak a helyieket, de közelebbi távolabbi települések lakóit is szórakoztatják különböző rendezvényeken.

Civil szervezetünk is aktív közösségi munkát végeznek, rendezvényeikkel egy-egy csoport, egy-egy korosztály, gyakran az egész település színvonalas szórakoztatását biztosítják. Ezeket a rendezvényeket is más települések hasonló civilszervezetinek tagjai is részt vesznek, úgymond térségi rendezvények ezek is.

A település lakói elsősorban a református gyülekezet tagjai, de lehetőség van a hitélet gyakorlására más valláshoz tartozóknak is.

A helyi sportkör három szakosztályt működtet. labdarúgás, birkózás és sakk. Ennek személyi és technikai feltételei is biztosítottak. Labdarúgó csapataink, birkózó gyermekeink, sakkozó fiataljaink különböző szintű versenyeken eredményesen szerepelnek.

Ha tiszta levegőről és nyugodt helyről beszélünk, mindenképpen meg kell említeni az itt élők nagy fájdalmát. Az 1969-ben fűrt, termásvizet adó kútra épült, akkor nagyon egyszerű fürdőt szezonálisan a volt tsz működtette, mely 1986-ban bezárásra került. Nagy álmunk – mivel a kút és víz van – ennek újbóli, szintén a kor követelményeinek megfelelő újra építése, nemcsak szezonális működtetése, és többféle szolgáltatás nyújtása, nem tömeg, inkább minőségi igények kielégítésére. Ehhez a környezet nagyon ideális. A munkahely természetesen túl kapcsolódna a már működő és jelenleg épülő kulturális és vendéglátási szolgáltatásokra.

A vendéglátó helyeken alkalmi rendezvények, családi események megtartására is lehetőség van. A magán szálláshelyek mellett az itt tartózkodáshoz nagy lehetőség a pályázati forrásokból elkészült a 30 fő befogadását biztosító ifjúsági szálló és a 10 fő elhelyezésére alkalmas „diákanya

Egy ilyen bemutatás kevés ahhoz, hogy mindent felsorolhassunk, bemutassunk. Azért, hogy személyesen is megtapasztalhassa, hogy e bemutató egyszerűen és őszintén a valóságot mutatja, és sikerült felkelteni érdeklődését, kérjük mindenképpen látogasson el hozzánk.

Addig is látogasson el honlapunkra: www.nagyrahe.hu